

Zirve makam: Kulluk makamı

Ahmet Feyzi Can: “Teşehhütte ‘abduhu’ ne demektir?”

Makamların zirvesi Allah’a kulluk makamıdır!

Bu bakımdan Peygamberler, önce kul insandırlar. Allah’a kulluğun zirvesindedirler.

Peygamber Efendimiz de (asm) Allah’a kullukta zirve noktadaydı.

Şöyle de diyebiliriz: Peygamber Efendimiz (asm) en kul bir kuldu!

Nitekim Kur’ân da onu (asm) önce kul olarak takdim ediyor: “Kulunu bir gece Mescid-i haramdan Mescid-i Aksa’ya kadar götürün Allah münezzehdir.” 1

Bu âyette kul ifadesi ile Hazret-i Muhammed (asm) kast edilmiştir.

Teşehhütte ‘abduhu’ kelimesi, ‘resulühü’ kelimesinden önce gelmiştir. Yani Peygamber Efendimizin (asm) kulluğu, resûllüğünden önce gelir.

O (asm) kul olmasaydı, resûl olmazdı. O kendisine risâlet verilmeden önce de, verildikten sonra da önce kulluğunu yaşadı, kulluğunu bildi, kulluğunu gösterdi ve kulluğunda örnek oldu.

Çünkü risâlet sadece O’na mahsus bir istihdamdır.

Kulluk ise, bütün insanların içinde bulunduğu, bulunması gerektiği, bulunmakla yükümlü olduğu ve bu sebeple de Mahkeme-i Kübra’ya çıkacağı, hesap sorulacağı ana caddedir.

Herkes kulluktan hesap verecektir.

Bu sebeple onun (asm) önce kulluğu gelir.

Ardından, kulluk zemininde risalet abidesi yükseliyor.

Bu sebeple bizim için de ubudiyet, yani kulluk sıfatı her sıfattan önce geliyor.

Önce kul olduk mu, Cenâb-ı Hak duâmızı kabul eder ve bizi katında yükseltir. Bizi korktuklarımızdan emîn, umduklarımıza nail eder.

Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuyor mu; “Kim ki mütevazı olursa, Allah onu yükseltir.” diye.

İşte, tevazuun kemali Allah’a kullukla yaşanır ve gösterilir.

Merhametin kemali Allah’a kullukla yaşanır ve gösterilir.

Vefanın, emniyetin, emanete riayetin, ilmin, hikmetin, doğruluğun, sadakatin, yükümlülüğün kemali Allah'a kullukla yaşanır ve gösterilir.

Güzel ahlâkın kemali Allah'a kullukla yaşanır ve gösterilir. Kur'ân bu sebeple ona (asm), "Sen pek büyük bir ahlâk üzeresin." 2 buyuruyor.

Keza bunun için Kur'ân "Sizin için Resûlullah'ta bir güzel numune-i imtisâl vardır." 3 buyuruyor ve bizi O'nun (asm) güzel ahlâkını öğrenmeye ve yaşamaya dâvet ediyor.

Arsız bir kadın vardı. Sözleri diken gibi insanlara batardı. Konuştu mu edepsizce konuşurdu. Ona buna lâf atmaktan pek hoşlanırdı.

Bu kadın bir gün Resulullah'ın (asm) yanından geçiyordu.

Resulullah (asm) ise o anda bir seki üzerinde bir taşın üzerine oturmuş; sulu et yemeği yiyordu.

Kadın arsızca:

"Şuna bakınız! Nasıl da oturuyor! Bir kulun oturduğu gibi oturmuş, kulun yediği gibi yiyor!" diye çattı.

Peygamber Efendimiz (asm) ise:

"Benden daha kul bir kul var mıdır?" buyurdu. Kadın: "Kendisi yiyor da bize yedirmiyor!" dedi.

Peygamber Efendimiz (asm):

"Gel; sen de ye!" buyurdu. Kadın:

"O halde kendi ellerinle bana ver!" dedi.

Peygamber Efendimiz (asm) ona kendi eliyle yemek yedirdi.

Kadının arsızlığı devam ediyordu:

"O ağızındaki lokmayı benim ağızıma koy!" dedi.

Resulullah Efendimiz de (asm) mübarek ağızındaki lokmayı kadının ağızına koydu.

Kadın bu lokmayı yedikten sonra hayâ ve edep timsâli bir kadın oldu. Ölünceye kadar artık hiçbir edepsizlikte ve hayâsızlıkta bulunmadı. 4

Bu örnekte geçen, "Benden kul bir kul var mıdır?" sözü kulaklarımızda küpe olmalıdır.

Onun kulluğunu kendimize rehber kabul etmeye Sünnet-i Seniyye diyoruz. Nitekim Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, "Sünnet-i Seniyye edeptir. ...Edebin envânını, Cenâb-ı Hak, Habibinde cem etmiştir." 5

DUÂ

Ey Rabb-i Rahim! Bizi Kendine kul eyle! Nefsimize kul eyleme! Bize Resulullah'ın (asm) örnek olduğu kulluğu, edebi ve ahlâk-ı hamideyi öğret! Bizi edepsiz ve ahlâksız kılma! Taksiratımızı affet! Hatalarımız dolayısıyla bizi tecziye etme! Âmin!

Dipnotlar:

1- İsrâ Sûresi: 1.

2- Kalem Sûresi: 4.

3- Ahzab Sûresi: 21.

4- Heysemi, IX/21 (Taberani, Ebu Umame'den); Muhammed Yusuf Kandehevi, Hayatu's-Sahabe, Akçağ Yayınları: 3/112.

5- Lem'alar, s. 59.